

In deze infofiche...

In zowat alle gemeenten bestaan systemen om een tegemoetkoming te voorzien voor jongeren die deelnemen aan kadervorming. De ene gemeente is echter de andere niet, en de gemeentelijke reglementen kennen een grote verscheidenheid aan voorwaarden, procedures, doelgroepen, percentages, enzovoort. Deze infofiche geeft een overzicht van verschillende mogelijkheden:

- Het doelpubliek af te bakenen
- De hoogte van het subsidiebedrag bepalen
- De timing van de terugbetaling
- Aard van de vorming die in aanmerking komt

Ben je eerder op zoek naar hoe het zit in je eigen gemeente? Kijk dan zeker eens op <https://www.speelplein.net/vorming/cursussen/terugbetaling>

Een indeling van verschillende systemen

Iedere gemeente kiest op welke manier ze kadervorming (financieel) aanmoedigen. Er bestaan evenveel verschillende systemen als er gemeentes zijn.

We onderscheiden vier grote manieren waarop systemen van elkaar kunnen verschillen. Een gemeentebestuur dat een terugbetalingssysteem voorzien kan keuzes maken binnen deze vier kernvragen.

- **Wie komt in aanmerking?**
 - Gericht op de bewoners van de gemeente
 - Gericht op het jeugdwerk in de gemeente
- **Wat is het bedrag van de terugbetaling?**
 - Percentage van de deelnameprijs
 - Vast bedrag per dag(deel) vorming
 - Vast bedrag per vorming
- **Wanneer krijgen ze het?**
 - Periodiek: 1 à 4 keren per jaar
 - Continu: Na de aanvraag volgt de terugbetaling
 - Op voorhand: (een deel van) de deelnameprijs wordt op voorhand betaald
- **Welke vorming komt in aanmerking?**
 - Attestgerichte vorming (vorming die leidt tot een attest): bijna altijd
 - Meerdaagse kadervorming: bijna altijd (vb verdere vorming animator)
 - Trefdagen en andere thematische vorming: ongeveer 2/3^e van de gemeenten

Wat vindt VDS van deze systemen?

VDS staat voor speelkansen voor alle kinderen, en groeikansen voor jongeren. Gevormde begeleiders spelen een belangrijke rol in zowel het voorzien van speelkansen als het bieden van groeikansen aan jongeren.

Lokale besturen kunnen een belangrijke rol spelen in het verhogen van speelkansen door het stimuleren van kadervorming, om zo het aantal gevormde begeleiders te verhogen.

Tegelijk geloven we dat deelname aan kadervorming niet enkel een effect moet hebben op de kwaliteit van het jeugdaanbod in de gemeente, maar dat deelname aan kadervorming op zich waardevol is voor alle jongeren.

Het speelpleinwerk, en bij uitbreiding het jeugdwerk, is er voor iedereen: laagdrempeligheid voor kinderen én begeleiders. Voor heel wat speelpleinen is het volgen van een animatorcursus een voorwaarde om op het speelplein te kunnen staan. Het is dan ook in het belang van de werking én de jongere die op het speelplein wil staan dat de prijs voor deelname aan kadervorming zo laag mogelijk gehouden wordt.

Kadervorming biedt echter niet alleen meerwaarde in de vorm van gevormde begeleiders aan een werking. Kadervorming biedt op zich al een grote meerwaarde. 'Op cursus gaan' is immers voor veel jongeren een unieke ervaring. Ze maken er kennis met andere wereldbeelden, vergroten hun netwerk en leren initiatief te nemen en verantwoordelijkheid te dragen.

Het tussenkomen in de deelnameprijs van de vormingen is één van de manieren waarop jongeren gestimuleerd kunnen worden om aan vorming deel te nemen. Maar er zijn tal van andere manieren waarop gemeenten dat doen. Dat kan onder mee zijn:

- Zelf organiseren van vormingen: Vormingsdagen organiseren, vorming ter plaatse aanbieden of zelf een cursus ter plaatse organiseren
- De organisatie van vorming ondersteunen: Ter beschikking stellen van materialen zoals beamers en laptops of locaties voor vormingen
- Bekendmaken van vormingsmogelijkheden bij jongeren in de gemeente
- Extra subsidies uitkeren aan verenigingen met gevormde begeleiders
- Wegwerken van praktische drempels, zoals vervoer of slaapzakken e.d.

Doelpubliek

Als er gekeken wordt naar wie aanspraak kan maken op terugbetaling kunnen we de reglementen ruwweg opdelen in vier grote groepen:

- Focus op jeugdwerk en eigen gemeente
 - Doen enkel terugbetaling aan jongeren uit de eigen gemeente én verbonden aan jeugdwerk uit de eigen gemeente
- Focus aan inwoners van de gemeente
 - Doen enkel terugbetalingen aan jongeren die in de gemeente wonen
- Focus op jeugdwerk in de gemeente
 - Doen enkel terugbetalingen aan jongeren verbonden aan het jeugdwerk in de gemeente
- Focus op beide
 - Doen zowel terugbetalingen aan jongeren verbonden aan jeugdwerk in de eigen gemeente, als aan jongeren die in de gemeente wonen

Door een gebrek aan afstemming tussen gemeenten voor de terugbetaling lopen jongeren de kans om **uit de boot te vallen**. Evengoed kunnen veel jongeren kans maken op een **dubbele terugbetaling**. De VDS zou graag zien dat elke jongere een tussenkomst krijgt voor de gevolgde kadervorming, maar vindt ook niet dat jongeren dubbele tussenkomsten moeten kunnen aanvragen.

We raden dan ook aan om na te gaan welk voorwaarden de omliggende gemeentes hanteren voor de terugbetaling van kadervorming. De doelstelling moet daarbij zijn dat iedereen aanspraak kan maken op een tussenkomst.

We vinden het geen goede zaak dat **het behalen van een attest** een voorwaarde is voor het verkrijgen van de terugbetaling. Niet elke deelnemer behaalt een attest, en het duurt in de meeste gevallen ook een behoorlijke tijd alvorens de animator-in-spe het attest effectief op zak heeft. Bovendien heeft de jongere de deelnameprijs al betaald, ongeacht of hij het attest behaalt of niet.

Bedrag

De bedragen die jongeren terugbetaald krijgen variëren enorm. Gaande van een **onbeperkte terugbetaling** van 100% van de deelnameprijs tot een **plafond** van 50 euro.

We vinden het belangrijk dat de financiële drempel om deel te nemen aan kadervorming zo laag mogelijk wordt gehouden en de terugbetaling een zo groot mogelijk deel van de deelnameprijs dekt.

Er kunnen verschillende tarieven voor de terugbetaling gehanteerd worden, afhankelijk van het engagement en de situatie van de individuele jongeren. De begrotingsposten zijn niet onbeperkt en niet elke jongere heeft immers evenveel nood aan terugbetaling van kadervorming.

Ook werken sommige initiatieven met een verhoogde vrijwilligersvergoeding voor jongeren die deelnemen aan kadervorming. Ook dat kan een stimulans betekenen voor jongeren om zich te vormen.

We zijn er voorstander van om de financiële inbreng van jongeren zo laag mogelijk te houden. Hoe dichter de financiële ondersteuning de deelnameprijs benaderd, hoe beter.

Een aantal gemeenten kiezen ervoor om te werken met een vast bedrag voor de terugbetaling, maar het totaalbedrag aan terugbetalingen te beperken. Op die manier kan gebeuren dat jongeren die te laat op het jaar een aanvraag doen niet meer kunnen rekenen op ondersteuning.

Het is belangrijk dat jongeren die kadervorming willen volgen ook van in het begin een beeld hebben van het financiële engagement dat van hen verwacht wordt. Het verdelen van een totaalbudget onder het aantal aanvragen vinden we geen goed systeem, omwille van de onzekerheid over hoe groot de terugbetaling zal zijn.

Wanneer krijgen de jongeren effectief de terugbetaling?

Hierin zijn drie grote categorieën te onderscheiden:

- Periodieke terugbetalingen (1 - 4 x per jaar alle aanvragen behandelen)
- Doorlopende systemen (zodra de aanvraag binnen is wordt die behandeld)
- Voorschieten van het bedrag van de toelage

VDS is voorstander van **zo snel mogelijk** uitbetalen van de toelages. Ongeacht de hoogte van het bedrag dat terugbetaald wordt, is het nog steeds de deelnemer die in staat moet zijn om de deelnameprijs te betalen. Niet iedere jongere of ieder gezin beschikt over de middelen om de

deelnameprijs te betalen, ook al weten ze dat ze (een deel van) dat bedrag later terug zullen krijgen.

Bij voorkeur wordt de betaling die de deelnemer moet doen zo laag mogelijk gehouden. Dat kan bijvoorbeeld door de deelnameprijs meteen aan de organisator van kadervorming te betalen via een derdebetalerssysteem. Eventuele kosten die nog overschieten na het toekennen van de subsidie kunnen dan aan de jongere zelf worden teruggevraagd.

Sommige gemeentes geven een hogere terugbetaling als de deelnameprijzen worden voorgeschieden door de jeugdverenigingen zelf. In dat geval is het de vereniging die de kosten voorschiet en een (gebundelde) aanvraag doen bij de gemeente.

Dat zijn goede systemen, maar er moet opgelet worden dat jongeren die niet verbonden zijn aan jeugdwerk ook aanspraak kunnen maken op een terugbetaling. Een systeem dat uitsluitend via verenigingen werkt sluit jongeren uit die zich (nog) niet engageren bij een jeugdvereniging.

We zijn absoluut geen fan van de methode om alle uitbetalingen op het einde van het jaar te doen. De terugbetaling gaat dan volledig zijn doel voorbij: namelijk het stimuleren van alle jongeren om kadervorming te volgen, ook zij die het niet zo makkelijk kunnen betalen.

Welke vorming komt in aanmerking?

Zowat elke gemeente voorziet in een tussenkomst voor attestgericht of meerdaagse kadervorming. Slechts 2/3 van de gemeenten subsidieert ook deelname aan trefdagen en thematische vormingen.

Het volgen van kadervorming is een goede zaak voor elke ploeg. Ook als die vorming niet tot een attest leidt is die vorming waardevol. Op het gebied van de kwaliteit van vorming kunnen er evenwel voorwaarden worden gehanteerd. Zo zijn er gemeenten die gaan kijken naar de aanbieders, zoals (landelijk) erkend jeugdwerk of de inhoud van de vorming.

Wist je dat in sommige gemeenten zelfs een stimulans van enkele euro's per vorming wordt voorzien voor verenigingen die aantonen dat ze hun begeleiders naar gratis vormingen sturen?

Procedures

Bij voorkeur is het **zo simpel mogelijk** voor de jongere om aanspraak te maken op een subsidie van de gemeente. Het is niet voor iedereen even evident om documenten die op de site van de gemeente staan af te drukken, in te vullen en met de post te versturen naar de juiste administratieve dienst.

We willen benadrukken dat iedereen de kans moet hebben om aanspraak te maken op een terugbetaling. Ook de jongeren die niet beschikken over een printer of een internetverbinding. Deze jongeren zijn gediend met de mogelijkheid om bewijzen van deelname in persoon naar de gemeente te brengen.

Promotie

Het hebben van een reglement dat de terugbetaling regelt is alvast een goede stap in de juiste richting. Minstens even belangrijk is het bekendmaken ervan. De VDS geeft alvast een greep uit de vele (ludieke) acties die gemeenten zouden gevoerd kunnen hebben om jongeren te stimuleren kadervorming te volgen.

- Een brief naar alle 16-jarigen met promo voor cursussen

- De plaatselijke jeugdverenigingen inschakelen
- Ijsjes uitdelen in het park met het reglement aan vastgeniet
- Bij het paaseieren rapen ook een aantal valse animatorattesten verstoppen
- De vormingsmobiel staat aan het begin van elke vakantie aan de middelbare school
- Strooibriefjes droppen vanuit een helikopter op de middelbare school
- Kraslotjes verdelen met de kans om gratis op cursus te gaan
- Folders verstoppen tussen de boeken in de plaatselijke bib
- Tijdens de lessen van de middelbare school alle lagere scholen uit de gemeente op de speelplaats laten spelen samen met alle geattesteerde leerlingen met spandoeken: Stiekem zin om mee te spelen?

Besluit

VDS is voorstander van een tussenkomst voor elke jongere die wil deelnemen aan kadervorming. De tussenkomst dekt daarbij een zo hoog mogelijk deel van de prijs, zoveel mogelijk verschillende vormingen, gebeurt zo snel mogelijk, is eenvoudig aan te vragen en is ruim bekend bij alle jongeren.